

Modeller för interna hyror och församlingarnas anslag och deras nytta och olägenheterna

Församlingsrådet i Johannes församling 06.05.2024

§ 67

606/03.01.02/2023

Föredragande Kyrkoherde, Johannes församling Westerlund Johan

Beslutsförslag

Församlingsrådet godkänner beredningsutskottets förslag.

Behandling

Kalle Sällström föreslog följande tillägg till svaret på fråga 2 angående internhyrorna:

”Det är viktigt att besluten gällande fördelningen av medel och de interna hyrorna är långsiktiga och att man inte gör alltför tvära kast som försätter församlingarna i orimliga situationer.” samt ”Men det kan vara svårt att ta fram de relevanta nyckeltalen på ett rättvist och bra sätt.”

Sällströms förslag understöddes av Martina Harms-Aalto, Malin Lindholm och Pia Öhman.

Sällströms förslag godkändes enhälligt av församlingsrådet.

Lars Lundsten föreslog följande tillägg till svaret på fråga 1 angående internhyrorna:

”Johannes församling vill också påpeka att avståndet mellan de kyrkor som används av de svenska församlingarna är så stort att församlingsmedlemmarna ställvis kan ha tiofalt längre väg till kyrkan än sina finska grannar.”

Lundstens förslag understöddes av Martina Harms-Aalto.

Lundstens förslag godkändes enhälligt av församlingsrådet.

Beslut

Församlingsrådet godkände följande svar på frågorna:

Internhyrorna

1. Hur kunde de interna hyrorna stöda en strategiskt motiverad minskning av verksamhetslokalerna och därmed stöda helsingforsarnas behov?

Svar: Med beaktande av att vi just har fattat beslut om att avstå från en enhet på Drumsö finner vi det både orimligt och konfliktfyllt att i detta skede ta ställning till modellerna. Johannes församling har drabbats oskäligt hårt av den nuvarande modellen, men agerat följdriktigt och meddelat att vi avstår från den nyrenoverade S:t Jacobs kyrka med vetskapen om att ingen utomstående hyresgäst kommer att betala mer än en bråkdel av den hyra som samfällighetens egen modell påbjuder. Att en dryg månad efter detta beslut ta ställning till modeller som tom kunde innebära att inga interna hyror längre uppbärs är inte sakligt.

Johannes församling vill också påpeka att avståndet mellan de kyrkor som används av de svenska församlingarna är så stort att församlingsmedlemmarna ställvis kan

ha tiofalt längre väg till kyrkan än sina finska grannar.

2. Hur kunde man förhindra att församlingarna försätts i en ekonomiskt orimlig situation?

Svar: Det är viktigt att besluten gällande fördelningen av medel och de interna hyrorna är långsiktiga och att man inte gör alltför tvära kast som försätter församlingarna i orimliga situationer.

En hybrid av modellerna 2 och 3 kunde vara en fungerande lösning. I modell 4 fattar GKF beslut om fastighetsanvändningen vilket inte är en optimal lösning som lämnar möjligheter för godtyckliga beslut.

Fördelningen av anslag till församlingarna

1. Hur kunde församlingarna via anslagsfördelningen svara mot helsingforsarnas behov och samtidigt stöda kyrkans tillväxt?

Svar: Vi är positiva till att man i fördelningen beaktar nyckeltal och antal kontakter inom verksamheten. Men det kan vara svårt att ta fram de relevanta nyckeltalen på ett rättvist och bra sätt. Särskilt kunde ny verksamhet som når helsingforsarna belönas.

2. Är det viktigt att vid fördelningen av församlingarnas anslag beakta skillnaden mellan församlingarna och deras områden? Vilket är i så fall det bästa sättet att göra det?

Svar: Den svenska koefficienten är av största betydelse för de svenska församlingarna. Vi anser också att 90/10 skulle vara en mera rättvis fördelning av medel.

Tillägsfråga

Har ni andra kommentarer gällande beredningen av internhyrorna och fördelningen av församlingarnas anslag?

Svar: Vi tycker också att det kunde vara påkallat att undersöka om en bolagisering av en del eller alla fastigheter skulle vara en möjlighet, dock så att det lokala inflytandet bevaras

Redogörelse

Följebrev från projektet

Som bäst bereder samfälligheten principerna för fördelningen av församlingarnas anslag under åren 2026–2030 och principerna för beräkandet av internhyrorna. Under våren 2024 vill man höra de förtroendevaldas tankar kring beredningen.

Målsättningen i fråga om församlingarnas anslag är att fördelningsgrunden ska vara tydlig och rättvis. Grunden ska motsvara helsingforsarnas och dagens behov och stöda strategin för kyrkan i Helsingfors. Målsättningen för internhyrorna är att beräkningsgrunden ska vara tydlig och behandla alla parter rättvist, beakta helsingforsarnas behov och leda till en minskning av verksamhetslokalerna.

Under beredningen har olika modeller utarbetats för beräkandet av internhyrorna och för fördelningen av församlingarnas anslag. Dessutom har man kalkylerat och utvärderat nyttan och olägenheterna som modellerna medför. Kalkylerna finns presenterade i bilagor.

Församlingsrådet förväntas bekanta sig med modellerna och beredningen och på basis av detta ta ställning till nedanstående frågor. Församlingsrådets svar kommer att användas i den fortsatta beredningen.

Internhyrorna

1. Hur kunde de interna hyrorna stöda en strategiskt motiverad minskning av verksamhetslokalerna och därmed stöda helsingforsarnas behov?
2. Hur kunde man förhindra att församlingarna försätts i en ekonomiskt orimlig situation?

Fördelningen av anslag till församlingarna

1. Hur kunde församlingarna via anslagsfördelningen svara mot helsingforsarnas behov och samtidigt stöda kyrkans tillväxt?
2. Är det viktigt att vid fördelningen av församlingarnas anslag beakta skillnaden mellan församlingarna och deras områden? Vilket är i så fall det bästa sättet att göra det?

Tilläggsfråga

- Har ni andra kommentarer gällande beredningen av internhyrorna och fördelningen av församlingarnas anslag?

Hösten 2024 sänds ärendet officiellt på remiss. Avsikten är att beslut om grunden för fördelningen av församlingarnas anslag och grunden för fastställandet av internhyrorna ska fattas i slutet av 2024. De nya grunderna tas i bruk år 2026.

För Johannes församlings del är tidtabellen olustig eftersom förändringar som hade kunnat inverka på beslutet om Drumsö nu bereds.

Interna hyror

Fyra olika modeller ligger nu på bordet. Ur materialet kan utläsas att det är stor skillnad mellan de olika modellerna.

Modell 1, dvs. den nuvarande modellen har visat sig katastrofal för oss och bör skrotas.

Modell 2, motsvarar modell 1, men de stora och dyra centrumkyrkorna, bl.a. Johanneskyrkan, lämnas utanför modellen. Den modellen är i exempeltabellerna förmånligast för oss.

Modell 3 baserar sig på ett fast pris per kvadratmeter. Det skulle få bort den osunda inverkan av stora renoveringar, men inte orättvisan i att olika församlingar utan eget val har olika stora kyrkor. I beräkningarna är detta den dyraste modellen för Johannes, men då behöver man beakta att avskrivningarna för fasadrenoveringen inte fullt ut syns i modell 1. eftersom siffrorna baserar sig på 2024. På sikt är den klart dyrast. I kalkylerna syns inte heller att vi avstått från våra utrymmen i S:t Jacob.

Modell 4 är en principiellt problematisk modell eftersom den riskerar föra beslutsfattandet kring en församlings kyrka bort från församlingen. Med tanke på helheten i Helsingfors kunde ändå den modellen motverka den deloptimering som med nödvändighet sker då alla 19 församlingar försvarar sina egna intressen.

Fördelning av medel

I modellerna beaktas tre olika kategorier av fördelningsfaktorer: Medlemsantal, antal som bor på området oberoende av tillhörighet samt nyckeltal i verksamheten. Alla dessa inverkar på olika sätt på hur medlen fördelas mellan församlingarna.

Antalet medlemmar är en självklar fördelningsnyckel eftersom det är medlemmarna som betalar skatt och därmed antalet medlemmar som definierar hur mycket inkomster som flyter in från respektive församling.

Antalet personer som bor på området har betydelse i verksamheten. Ett större område med mera skolor, mera diakoni, större "målgrupp" motiverar att medel också fördelas enligt det. I nuläget fördelas medlen så att 70 % går enligt medlemsantal och 30 % enligt antal på området boende. En diskussion om denna fördelning pågår, och i beräkningarna ingår både 80/20 och 90/10.

Nyckeltal i verksamheten skulle sporra till mera verksamhet och belöna de församlingar som lyckas samla människor. Det är dock svårt att ta fram de relevanta nyckeltalen på ett rättvist och bra sätt.

Beredningsutskottets förslag till svar på frågorna:

Hur kunde de interna hyrorna stöda en strategiskt motiverad minskning av verksamhetslokalerna och därmed stöda helsingforsarnas behov?

Svar: Med beaktande av att vi just har fattat beslut om att avstå från en enhet på Drumsö finner vi det både orimligt och konfliktfyllt att i detta skede ta ställning till modellerna. Johannes församling har drabbats oskäligt hårt av den nuvarande modellen, men agerat följdriktigt och meddelat att vi avstår från den nyrenoverade S:t Jacobs kyrka med vetskapen om att ingen utomstående hyresgäst kommer att betala mer än en bråkdel av den hyra som samfällighetens egen modell påbjuder.

Att en dryg månad efter detta beslut ta ställning till modeller som tom kunde innebära att inga interna hyror längre uppbärs är motstridigt.

Hur kunde man förhindra att församlingarna försätts i en ekonomiskt orimlig situation?

Svar: En hybrid av modellerna 2 och 3 kunde vara en fungerande lösning.

I modell 4 fattar GKF beslut om fastighetsanvändningen vilket inte är en optimal lösning som lämnar möjligheter för godtyckliga beslut.

Fördelningen av anslag till församlingarna

Hur kunde församlingarna via anslagsfördelningen svara mot helsingforsarnas behov och samtidigt stöda kyrkans tillväxt?

Vi är positiva till att man i fördelningen beaktar nyckeltal och antal kontakter inom verksamheten. Särskilt kunde ny verksamhet som når helsingforsarna belönas.

Är det viktigt att vid fördelningen av församlingarnas anslag beakta skillnaden mellan församlingarna och deras områden? Vilket är i så fall det bästa sättet att göra det?

Den svenska koefficienten är av största betydelse för de svenska församlingarna. Vi anser också att 90/10 skulle vara en mera rättvis fördelning av medel.

Tilläggsfråga

Har ni andra kommentarer gällande beredningen av internhyrorna och fördelningen av församlingarnas anslag?

Vi tycker också att det kunde vara påkallat att undersöka om en bolagisering av en del eller alla fastigheter skulle vara en möjlighet, dock så att det lokala inflytandet bevaras

Barnkonsekvensanalys

Ingen barnkonsekvensanalys behövs.